

Handläggare
Kajsa Heinberg
Telefon: 08-50825380**Till**
Socialnämnden
2025-05-20

Skrivelse angående stadens metoder för behandling av missbruk och beroende

Svar på skrivelse från Liberalerna.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Jan Jönsson m.fl. (L) har i en skrivelse till socialnämnden framfört ett antal frågor rörande användningen av behandlingsmetoden Community Reinforcement Approach (CRA) för personer med skadligt bruk och beroende inom stadens socialtjänst. I ärendet redogör förvaltningen för hur användningen av CRA som behandlingsmetod ser ut i stadsdelsnämnderna samt hur förvaltningen förhåller sig till behandlingsmetoden. Det pågår ett översynsarbete inom staden avseende insatser, med och utan individuell behovsprövning, inom ramen för omställningsarbetet till nya socialtjänstlagen. Förvaltningen ser att det är av vikt att staden har en kunskapsbaserad socialtjänst och att det finns en bredd av evidensbaserade behandlingsmetoder som kan erbjudas personer med skadligt bruk och beroende.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Jan Jönsson m.fl. (L) har i en skrivelse till socialnämnden 2025-02-18 framfört ett antal frågor rörande Community Reinforcement Approach (CRA) som behandlingsmetod för personer med skadligt bruk och beroende inom Stockholms stads socialtjänst.

Ärendet

I skrivelsen betonas att staden tillsammans med regionen har ansvaret för att personer med missbruksproblem får den hjälp och vård som de behöver för att komma ifrån missbruket. I det ansvaret ingår att använda sig av evidensbaserade metoder. Vidare framgår det av skrivelsen att Liberalerna i Stockholms stad i kontakt med forskare fått kännedom om en metod som uppvisat goda resultat,

CRA. I skrivelsen ges även en kort sammanfattning av CRA som behandlingsmetod. Det framgår även att metoden CRA ingår i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende¹ gällande alkohol eller narkotika. Skrivelsen avslutas med tre frågor till socialnämnden;

1. Använder sig stadens verksamheter i samverkan med regionen idag av CRA vid behandling av missbruk?
2. Vad är förvaltningen uppfattning av CRA som behandlingsmetod?
3. Finns det planer på att införa alternativt sprida CRA till samtliga stadsdelar, om metoden inte redan används överallt?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 14 maj 2025. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 15 maj 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Användande av CRA vid öppenvårdsbehandling

I staden har sju av elva stadsdelsnämnder en egen eller delad öppenvård. Tre av dessa stadsdelsnämnder har en gemensam öppenvård. De stadsdelsnämnder som saknar tillgång till egen öppenvård har möjlighet att köpa insatser från andra stadsdelsnämnder eller via stadens ramavtal. En av stadsdelsnämndernas verksamheter är samlokaliserad med regionen. Samtliga stadsdelsnämnder samverkar med regionen, bland annat genom samordnad individuell plan (SIP). Samtliga öppenvårdsverksamheter i staden som erbjuder öppenvårdsbehandling använder CRA som behandlingsmetod. Även metoder som återfallsprevention, Community Reinforcement Approach and Family Training (CRAFT), motiverande samtal (MI) och kognitiv beteendeterapi (KBT) används frekvent.

Förvaltningens uppfattning av CRA som behandlingsmetod

Av stadens riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem framgår att socialtjänsten ska erbjuda insatser som bygger på bästa tillgängliga kunskap.² Handläggningen ska utgå från en evidensbaserad praktik (EBP), vilket innebär att den professionelle väger samman sin expertis med bästa tillgängliga kunskap, den enskildes situation, erfarenheter och önskemål vid beslut om insatser. I riktlinjerna hänvisas till

---

¹ Socialstyrelsen (2019), *Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende – Stöd för styrning och ledning*. Art.nr. 2019-1-16.

² Socialförvaltningen (2023): [Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande vuxna med missbruks- och beroendeproblem](#)

Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende samt det nationella vård- och insatsprogrammet (VIP) för missbruk och beroende³ för vägledning i valet av insatser. I staden används bland annat ASI (Addiction Severity Index) för att utreda omfattning av skadligt bruk och beroende, vilket eller vilka preparat som den enskilde brukar samt hur det inverkar på den enskildes livsföring i övrigt avseende boende, fysisk och psykisk hälsa, arbete och familjesituation.

CRA är en metod som kombinerar behandlande samtal med insatser riktade mot boende, arbete, fritid och sociala kontakter. Förvaltningen ser att det är en metod som utgår från ett biopsykosocialt perspektiv på skadligt bruk och beroende, det vill säga att orsaken till ett skadligt bruk och beroende kan bero på såväl biologiska, psykologiska och samhälleliga faktorer.⁴ CRA innefattar även användande av MI, som är en samtalsmetod som används inom samtliga av socialtjänstens verksamhetsområden och som betonar den enskildes självbestämmanderätt. Förvaltningen är positiv till CRA som behandlingsmetod utifrån de rekommendationer som återfinns i Socialstyrelsens nationella riktlinjer.

Finns det planer på att införa alternativt sprida CRA till samtliga stadsdelar, om metoden inte redan används överallt?

Det pågår ett översynsarbete inom staden avseende insatser, med och utan individuell behovsprövning, inom ramen för omställningsarbetet till nya socialtjänstlagen. Förvaltningen ser inget behov av att arbeta riktat mot enbart en metod utan betonar vikten av att ha en kunskapsbaserad socialtjänst som vilar mot aktuell forskning och beprövad erfarenhet, där Socialstyrelsens nationella riktlinjer ger en god vägledning.

I val av behandlingsmetod ska hänsyn tas till vilken substans den enskilde har ett skadligt bruk eller beroende av, då rekommendationerna i Socialstyrelsens nationella riktlinjer är graderade utifrån detta. Förvaltningen ser därför att det är positivt att det i staden finns en bredd av behandlingsmetoder som kan erbjudas utifrån den enskildes behov.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

---

³ [Nationella vård- och insatsprogram](#)

⁴ Lundgren, Lena (red.) (2023). *Effektiv insatsplanering vid svår substansanvändning*. Upplaga 1 Lund: Studentlitteratur AB

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse från Liberalerna angående stadens metoder för behandling av missbruk och beroende.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-05-08
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-05-08